

Persbericht 06/04/2015

Job onder scholingsniveau wordt bestraft bij volgende sollicitaties

Langdurige werkloosheid verlaagt aanwervingskansen nog sterker

Wetenschappers van de UGent en de KU Leuven onderzochten de mate waarin werkgevers sollicitanten die onder hun opleidingsniveau hebben gewerkt, afstraffen.

Uit eerder onderzoek van deze wetenschappers bleek dat schoolverlaters die een baan onder hun scholingsniveau aanvaarden daarmee hun overgang naar een baan op hun niveau vertragen. Wie in een job onder haar/zijn niveau start, blijft lang in overgeschoolde arbeid hangen, zo luidde het. In vervolgonderzoek werd nu gekeken naar de mate waarin dit kan verklaard worden door de houding van werkgevers bij aanwervingen. Met andere woorden: bestraffen werkgevers jobkandidaten die in het verleden onder hun niveau werkten?

Eerdere job onder scholingsniveau schaadt cv, maar niet voor elk soort job

De wetenschappers verstuurden fictieve sollicitatiebrieven als reactie op echte vacatures binnen de Vlaamse arbeidsmarkt. Ze maakten daarbij onderscheid tussen drie soorten kandidaten: een kandidaat die rechtstreeks van de schoolbanken kwam, een kandidaat die na het schoolverlaten een jaar werkloos was en een kandidaat die een jaar lang tewerkgesteld was onder zijn niveau.

De schoolverlater ontving in 27% van de sollicitaties een positieve reactie (een uitnodiging voor een jobgesprek, het aanbod van een alternatieve baan of een geïnteresseerde vraag om meer informatie te verstrekken). Voor de kandidaat die onder zijn niveau werkte, was dat 25%.

Het verschil tussen het profiel van schoolverlater en dat van de eerder overgeschoold tewerkgestelde bleek daarbij statistisch niet significant. Dit laatste veranderde wel wanneer enkel gekeken werd naar **vacatures die een vaste job aanboden: voor deze banen werden schoolverlaters duidelijk boven degenen met een jaar ervaring in een baan onder hun scholingsniveau geprefereerd.** Voor banen met een tijdelijk contract werd geen ongelijke behandeling vastgesteld tussen de schoolverlater en de eerder onder diens niveau tewerkgestelde persoon.

Langdurige werkloosheid wordt nog sterker bestraft

Eerder Vlaams onderzoek geeft aan dat schoolverlaters die een job onder hun niveau aanvaarden, daarmee hun overgang naar een job op hun niveau vertragen. Een mogelijke verklaring voor deze bevinding zou kunnen geweest zijn dat werkgevers eerdere arbeid onder het scholingsniveau als een nog negatiever signaal zien dan werkloosheid gedurende dezelfde periode. Het tegendeel blijkt waar.

Daar waar **de kandidaat die onder zijn niveau werkte in 25% van de gevallen een positieve reactie op zijn sollicitatie kreeg, was dat voor de langdurig werkloze slechts 22%.** Dit verschil is statistisch significant en strookt met eerder Amerikaans onderzoek waarin werd aangetoond dat (ook) in de Verenigde Staten aanwervingskansen stelselmatig afnemen naarmate men langer werkloos is.

Verklaringen

De algemene bevinding dat werkgevers eerdere arbeid onder het scholingsniveau en – vooral – eerdere langdurige werkloosheid penaliseren kan verklaard worden door een belangrijke theorie uit de economische literatuur: de signaaltheorie. Die stelt dat eerdere arbeidsuitkomsten zoals tewerkstelling onder niveau en werkloosheid door werkgevers kunnen gepercipieerd worden als **een signaal van minder gunstige kwaliteiten**. Werkgevers beschikken op basis van een cv slechts over een beperkte hoeveelheid informatie over een kandidaat en proberen op basis van de arbeidsmarktgeschiedenis zaken die ze niet rechtstreeks waarnemen (zoals algemene intelligentie, werkijver en ambitie) in te schatten.

Het feit dat eerdere arbeid onder het scholingsniveau de toegang tot een vast contract bemoeilijkt maar de toegang tot een tijdelijk contract niet, kan erop wijzen dat werkgevers het **als een risico** aanzien om mensen aan te werven die eerder een job onder hun scholingsniveau uitgevoerd hebben, een risico dat ze liever niet willen nemen wanneer ze een verbintenis op langere termijn aangaan.

Methode

In dit onderzoek werden 1620 fictieve sollicitaties uitgestuurd als reactie op 540 vacatures voor de Vlaamse arbeidsmarkt. Het betrof sollicitaties door mannelijke jongeren met een diploma in één van de volgende drie richtingen: (1) Technisch Secundair Onderwijs (TSO) in de richting Handel, (2) Professionele Bachelor in het Bedrijfsmanagement en (3) Master in de Toegepaste Economische Wetenschappen. Naar elke geselecteerde vacature werden drie sollicitaties gestuurd van mannelijke kandidaten met de juiste kwalificaties. De drie opgestuurde cv's en motivatiebrieven verschilden in details (bijvoorbeeld de specifiek vermelde sportclub) en lay-out maar waren volstrekt gelijkaardig in termen van productiviteitsbeïnvloedende kenmerken.

Wat wezenlijk verschilde, was wat de drie kandidaten hadden gedaan gedurende het jaar voorafgaand aan de sollicitatie. Eén sollicitant zat gedurende dat laatste jaar nog op de schoolbanken en presenteerde zich dus als een schoolverlater. Een andere was al een jaar afgestudeerd en sindsdien werkloos. Een laatste sollicitant was ook al een jaar afgestudeerd en had sindsdien een baan onder zijn scholingsniveau; een baan die geen relevante ervaring impliceerde voor de baan waarvoor gesolliciteerd werd.

Via het monitoren van het aantal positieve reacties vanuit de werkgeverszijde voor deze drie kandidaten, kon het signaaleffect van werkloosheid vergeleken worden met dat van arbeid onder het scholingsniveau.

Het veldexperiment werd uitgevoerd tussen november 2013 en april 2014 onder leiding van professor Stijn Baert (UGent) en professor Dieter Verhaest (KU Leuven) met onderzoeksondersteuning door masterproefstudenten Pieter-Jan Devriese, Tine Baert en Veerle Vallez. De volledige anonimiteit van de geteste werkgevers wordt gegarandeerd.

Info

Meer informatie via: http://users.ugent.be/~sbaert/research_results.htm.